

Fagråd for eInfrastruktur i 2016-20 oppsummert

Fagråd for eInfrastruktur ble oppnevnt våren 2016 som oppfølging av rapporten [IT i forskning ved Universitetet i Oslo](#) (overlevert universitetsdirektøren januar 2015). Samtidig besluttet universitetsstyret etablering av en ordning med øremerkete eInfrastrukturmidler som fagrådet fikk ansvar for forvaltning av.

I [mandatet](#) fikk fagrådet oppgaven å være “[...] kompetanseressurs, innstillende organ og rådgivende arbeidsutvalg for Forskningsinfrastrukturutvalget på området eInfrastruktur”. Prioriterte områder for fagrådet i disse årene har vært:

- Forvaltning av satsingen på eInfrastruktur besluttet av universitetsstyret i juni 2016 med en opptappingsplan for eInfrastrukturmidler i perioden 2017-20
- Etablering og oppfølging av hub/node-organisering av IT-støtte til forskning
- Oppfølging av arbeidet med forskningsdatahåndtering i kjølvannet av rapporten “Dataeksplosjonen – en stor utfordring, og en gedigen mulighet!” fra 2015
- Oppfølging av rollen som kundekontakt for den nasjonale eInfrastrukturen Sigma2
- Utvikling av lokal eInfrastruktur og forsknings- og forskernære IT-tjenester og ressurser

Fagrådet har i tillegg levert vesentlige bidrag til arbeidet med [Masterplan for universitetets IT](#), spesielt kapittel 3 om IT i forskning. Fagrådet var også arbeidsgruppa for utarbeidelsen av “Delveikart for eInfrastruktur” i Forskningsinfrastrukturutvalgets [Veikart for forskningsinfrastruktur](#).

eInfrastrukturmidler 2017-20

I årene 2017-20 har fagrådet disponert tilsammen 44 millioner kroner (7 millioner i 2017, 10 i 2018, 12 i 2019 og 15 i 2020):

- Omtrent 60% (26,5 millioner) av disse midlene er benyttet til etablering av hub/node-organisert IT-støtte til forskning på universitetet
- I tillegg er omlag 21% (9 millioner) brukt til etablering av eInfrastrukturressurser og forsknings- og forskernære IT-tjenester
- 14% (6 millioner) til tiltak knyttet til forskningsdatahåndtering og kompetanseutvikling

Alle aktiviteter som er tildelt midler har levert en [egenrapportering](#) med oppsummering av hva som er utviklet og levert og en vurdering av effekten av virksomheten.

Hub/node-organisert IT-støtte til forskning

Fagrådets største satsing har vært [Hub/node-organisering av IT i forskning](#), noe som også var en av hovedanbefalingene i rapporten “IT i forskning ved Universitetet i Oslo”.

Denne satsingen har resultert i etableringen av tilsammen 10 hub/noder med tilhørende kompetanseutvikling, nettverk av noder tilknyttet hub'en, tjenester og ressurser innenfor en rekke ulike fagområder og disipliner.

- 5 hub/noder i 2017

- 1 hub/node i 2018
- 4 hub/noder i 2019

I utgangspunktet tildelte fagrådet finansiering i 3 år. Høsten 2019 ble det åpnet for finansiering i ytterligere 2 år og 3 av de 5 hub/nodene som ble etablert i 2017 søkte og fikk dette.

Det er utarbeidet en egen [rapport om hub/node-virksomheten](#) der det er redegjort for både erfaringer og resultater av denne satsingen.

Forskningsdatahåndtering og kompetanseutvikling

[Kompetansegruppa for forskningsdata \(research-data@uio\)](#) med deltakere fra Forskningsadministrativ avdeling, UB og USIT ble etablert for å følge opp anbefalingene i Dataeksplosjonen-rapporten og lagt inn under fagrådet. Fagrådet har bidratt med økonomisk og annen støtte til arbeidet med:

- [Politikk og retningslinjer for forskningsdatahåndtering](#)
- Kompetansetiltak, inkludert [kurs innen forskningsdatahåndtering og datahåndteringsplaner](#)
- Kompetanseutvikling i regi av [Carpentry@UiO](#) og Research Bazaar
- Etableringen av [Digital Scholarship Center \(DSC\)](#).

Lokal eInfrastruktur og forsknings- og forskernære tjenester og ressurser

Gjennom sine bidrag har fagrådet bidratt aktivt til etablering av og videreutvikling av flere IT-tjenester og eInfrastrukturressurser til universitetets forskning:

- Anskaffelse av spesialressurs for gensekvensiering
- Forskningsdatalagring
- Forskerplattformen
- Data-/koderøktjeneste

I arbeidet på dette området er det etablert tjenester og tekniske løsninger som blant annet gir forskningsmiljøer fortrinn i søknader om prosjektstøtte. Siste eksempel på det er tildelingen av midler fra EUs eInfrastrukturprogram til nanoCT ved OD-fakultetet der VDI-tjenesten som USIT har utviklet var utslagsgivende for tildelingen.

Nasjonal eInfrastruktur

Universitetet i Oslo er største bruker av den nasjonale eInfrastrukturen og USITs Underavdeling for IT i forskning (ITF) leverer en rekke tjenester i denne og gir vesentlige bidrag til drift og vedlikehold i regi av metasenteret.

Fagrådet har ivaretatt rollen som kundekontakt for den nasjonale eInfrastrukturen. Det har vært gjennomført årlige kundemøter der fagrådet har lagt fram forventninger og krav til leveransene fra Sigma2 og der strategi og utvikling av den nasjonale eInfrastrukturen har vært diskutert.

Ingen av de andre deltagende institusjonene er i nærheten av å organisere sin brukerkontakt, virksomhet og bruk av den nasjonale eInfrastrukturen så godt som universitetet, noe Sigma2 uttrykker er viktig bidrag til utviklingen av denne.

Masterplan for universitetets IT

Fagråd for eInfrastruktur ble i sin tid etablert som en følge av rapporten IT i forskning ved Universitetet i Oslo og fikk som sin grunnleggende oppgave å løfte fram arbeidet med eInfrastruktur og forskningsnær IT.

Prioritering av dette området ble videreført i Masterplan for universitetets IT som satte dette som en av sine viktigste anbefalinger. Etableringen av [de strategiske koordineringsgruppene](#), blant annet Strategisk koordineringsgruppe for IT i forskning (SK-ITF) var et resultat av universitetsstyrets behandling av denne rapporten.

SK-ITF er gitt i oppgave å koordinere og samordne arbeidet på området, inkludert forvalte eInfrastrukturmidlene og andre satsingsmidler, og rådggi universitetsledelsen. Det er av vesentlig betydning tilrettelegge slik at det er en tydelig forskerstemme inn i SK-ITFs arbeid.

Evaluering av ordningen med eInfrastrukturmidler

Opptrappingsplanen for eInfrastrukturmidlene la til grunn at ordningen skulle evalueres etter 4 år. Fagrådet har oppsummert sitt arbeid disse årene i [Fagråd for eInfrastruktur i 2016-20: Rapport](#), samt en egen [oppsummering av hub/node-virksomheten](#).

Som et ledd i evalueringen har Fagrådet innhentet egenrapportering fra alle som er tildelt eInfrastrukturmidler disse årene. Fagrådet gjennomførte også en egenevaluering på [fagrådsmøte 5. oktober 2020](#).

På grunnlag av dette oppsummeres følgende hovedpunkter fra egenrapporteringen og -evalueringen:

- Ordningen med eInfrastrukturmidler har vært vellykket og gitt gode resultater i form av både viktige forsknings- og forskernære IT-tjenester og eInfrastrukturressurser og ordningen anbefales videreført på minst samme nivå som i 2020 i årene som kommer
- Hub/node-virksomheten har bidratt til bedre organisering og samarbeid i utvikling av eInfrastruktur og kompetanse på viktige forskningsfelt på universitetet og har vist seg å kunne fungere godt som modell for denne typen virksomhet
- Fagrådet har satt eInfrastruktur på dagsorden for universitetet og bidratt med en tydelig forskerstemme i utvikling av denne og nærliggende IT-tjenester for forskning og har gjort at universitetets løsninger på dette området kan gi forskningsmiljøer et fortrinn når det søkes om forskningsmidler. Sist ble dette illustrert av at bruk av VDI-infrastrukturen som eInfrastruktur var utslagsgivende for at nanoCT ved OD fikk tildelt midler fra EUs eInfrastrukturprogram
- Rollen som brukerkontakt i den nasjonale eInfrastrukturen har vært vellykket og Sigma2 uttrykker at det er svært fordelaktig med et slik organ på universitetene i deres kundekontakt og kundemøter
- Den organisatoriske plasseringen av fagrådet under Forskningsinfrastrukturutvalget har ført til en større forståelse for viktigheten av eInfrastruktur i utvalgets arbeid. Det har derimot vært utfordrende å benytte selve fagrådet som rådgivende organ for infrastrukturens spørsmål som behandles i utvalget. I praksis har dette ansvaret blitt tatt vare på av fagrådets sekretariat v/USITs underdirektør for IT i forskning
- Sammensetningen av fagrådet har vært god og representativ for bredden i universitetets forskningsvirksomhet og det har vært nyttig å ha en observatør fra Universitetsbiblioteket. IT-direktøren har vært observatør og sekretær for fagrådet og vist nytten av bred IT- og domenespesifikk kunnskap i ivaretagelsen av sekretariatets oppgaver
- Det har vært en ubalanse når det gjelder kjønn (fagrådet består av åtte menn og en kvinne)

På bakgrunn av dette anbefaler fagrådet følgende:

- Masterplan for universitetets IT prioriterte eInfrastruktur og forskningsnære tjenester høyt og det nyetablerte Strategisk koordineringsgruppe for IT i forskning (SK-ITF) vil spille en sentral rolle i oppfølgingen av dette og blant annet forvalte eInfrastrukturmidlene i årene som kommer. Det er av vesentlig betydning å videreføre en tydelig forskerstemme i universitetets strategiske arbeid med eInfrastruktur og IT i forskning i årene som kommer.
 - Fagrådet videreføres som rådgivende organ for SK-ITF for å støtte opp om dets rolle i fremtidig arbeid på området, samtidig som fagrådet ivaretar rollen som brukerkontakt i den nasjonale eInfrastrukturen Sigma2
 - Hub/node-virksomheten gis høy prioritet i videre arbeid med eInfrastruktur og i regi av Strategisk koordineringsgruppe for IT i forskning (SK-ITF)
 - Det bør etableres gode rutiner og ressurser for søknadsstøtte for søknader om både eInfrastruktur- og forskningsmidler som har en vesentlig eInfrastrukturkomponent. Som et ledd i dette foreslås det at underdirektør for USITs Underavdeling for IT i forskning (ITF) blir observatør i Forskningsinfrastrukturutvalget
 - I sammensetningen bør en representant av universitetsbiblioteket få fast plass som medlem og IT-direktøren fortsette som observatør og sekretær
 - Det må legges stor vekt på å sikre en bedre kjønnsbalanse i oppnevningen av medlemmer til nytt fagråd
-

Publisert 23. aug. 2020 14:20 - Sist endret 5. nov. 2020 10:09